1848. № 118.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 2 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 September.

Gisteren is te Katwijk de eerste bezending steurharing aangekomen, van 13,000 stuks, van welke de jongste, wegens den tegenwind, echter nog van 2 etmalen is.

Den 27sten is te Scheveningen de eerste bomschuit met steurharing aangekomen, bevattende 15,000 stuks, de jongste van 4 etmalen, waarvan de gewone geschenken aan de Koninklijke familie zijn gedaan. Het aanvankelijke uitzigt is dus gunstig te noemen.

— Donderdag ll. heeft op Endegeest de aangekondigde wedstrijd in het ploegen plaats gehad, door de Afdeeling Oegstgeest der Holl. Maatschappij van Landbouw uitgeschreven. Er hebben 15 landbouwers deelgenomen. De drie bepaalde prijzen zijn aan C. van Egmond, C. Zandberg en A. Uit den Bogaard, te Rhynsburg, toegewezen. Dit landelijk feest, door zeer schoon weder begunstigd en door eene menigte toeschouwers bijgewoond, is in de beste orde afgeloopen.

— Het Stedelijk bestuur van Maastricht heeft de ingezetenen gewaarschuwd tegen het eten van okkernoten, dat dit jaar ongezond en zelfs gevaarlijk zou zijn.

's GRAVENHAGE, 30 September.

Z. K. H. Prins Frederik heeft *f* 100 geschonken aan de vereeniging te Amsterdam: tot Ondersteuning van Hulpbehoevenden.

— De Staats-Commissie, bij Koninklijk besluit ingesteld, nopens het onderzoek der Koloniale rekeningen en remises, is in de laatste dagen vergaderd geweest, en zal waarschijnlijk heden hare laatste zitting houden.

— In de Zitting van de verdubbelde Tweede Kamer heeft heden de Commissie van Rapporteurs verslag gedaan over de ontwerpen van wet tot herziening der Grondwet. De beraadslagingen zijn bepaald op aanstaanden Maandag, ten 11 ure.

Voorts is ingekomen eene Memorie van beantwoording der Regering op de bedenkingen der Kamer. In de inleiding zegt de Regering hoofdzakelijk het volgende:

Het door de bepalingen onzer Grondwet zoozeer bemoeijelijkt werk om tot eene herziening der Grondwet te komen, is thans zoo ver gevorderd, dat de Tweede Kamer haar oordeel moet uitspreken.

Dit oordeel wordt, door de bepaling van art. 230 der Grondwet, houdende dat de besluiten bij eene meerderheid van drie vierde gedeelten der tegenwoordige Leden worden opgemaakt, bij de aanneming der herziening, in de daad het zegel, door de Natie daarop gedrukt; want er zoude zeker geene mogelijkheid zijn, dat drie vierden der Leden zich daarvoor verklaarden, indien de overgroote meerderheid der Natie in dit gevoelen niet deelde.

De Regering beschouwt het als een gelukkig voorteeken, dat er dan ook volkomene eenstemmigheid tusschen haar en deze Kamer bestaat omtrent het standpunt waarop het tegenwoordig onderzoek moet worden geplaatst.

De Kamer daalt niet af tot persoonlijke inzigten en wenschen; zij dringt niet aan op nadere wijzigingen of veranderingen, vermits de Regering niet bij magte is daaraan gehoor te geven: maar zij overziet het geheele werk en vraagt alle inlichtingen en verzekeringen omtrent de ware strekking der hoofdbepalingen, opdat zij met volkomene kennis van zaken kunne zeggen: het geheel bevat zooveel goeds, zooveel dat bevredigt, dat eene aanneming boven eene verwerping is te verkiezen, — of omgekeerd: het geheele werk is zoo gebrekkig dat het beter is nog te behouden wat is, en beter te verbeiden.

Wat eindelijk betreft de opmerking, dat de ontwerpen van Grondwetsherziening niet in zich bevatten eene dadelijke vereenvoudiging van en bezuiniging in het staatsbestuur, moet de Regering opmerken, dat in de Grondwet, in het IIde, IIIde, Vde, VIIde en VIIIste wets-ontwerp toch de grondslagen daarvoor in veel opzigten zijn gelegd, en het hoofdzakelijk van den voortdurenden en vasten wil der Regering, geruggesteund door de Vertegenwoordiging, zal afhangen, om trapsgewijze in de staats-uitgaven door vereenvoudiging tot bezuiniging te geraken. De Regering mag dan ook niet toegeven dat zij daar, waar zulks in haren weg lag, dezen volkswensch niet heeft bevredigd; maar zij heeft geaarzeld om de vernietiging van een staatsligchaam uit te spreken, in welks werkzaamheden op eene andere wijze zoude moeten voorzien worden, en hetwelk, op den minder kostbaren voet ingerigt, welken de Regering op het oog heeft, met minder kosten grooter nut kan stichten, dan afzonderlijke raadgevers. — De Regering stemt overigens geheel met de Kamer in, dat welgeregelde functien een van de grootste waarborgen voor de rust, de welvaart en de onafhankelijkheid des vaderlands uitmaken, en wenscht niet minder dan de Kamer en de Natie dezelve gevestigd te zien.

Verder gaat de Regering over tot de behandeling der bijzondere wetsontwerpen wier inhoud van 13 folio bladzijden wij hier, uithoofde van tijd- en plaatsgebrek, zelfs niet verkort kunnen mededeelen.

— Morgen ochtend ten 6½ ure zal van hier naar Harderwijk vertrekken, een detachement van het regement grenadiers en jagers en kavallerie, sterk ongeveer 250 man, die alle dienst genomen hebben voor de Overzeesche bezittingen.

AMSTERDAM, 29 September.

Wij vernemen met opregt leedwezen, dat de bekende ijverige voorstander van de belangen der Spaansche fondsenhouders, de Heer James Henderson, den 19den dezer maand te Madrid aan de gevolgen eener borstontige ziekte is overleden. Hij bevond zich reeds sedert geruimen tijd in die hoofdstad, en kweet zich met voorbeeldelooze inspanning van de hem aanvaarde ondankbare taak, het bepleiten van de zaak der fondsenhouders tegen eenen regter, die tevens debiteur en helaas een niet zeer gunstig gestemd debiteur is.

(*Handelsblad*.)

UTRECHT, 28 September.

De *Nederlander* bevat onder het opschrift: *Gymnastiek*, het volgend artikel:

Men heeft in Duitschland de overtuiging erlangd, dat behalve het *communisme* en *socialisme*, ook vooral het zoogenaamde *Turnwesen* gestrekt heeft om revolutionnaire denkbeelden en bewegingen voort te planten. De vechtkunst, onder dien naam bekend, omvat namelijk niet alleen de oefeningen in de behandelingen van den wapenhandel, maar ook de Gymnastiek en allerlei kunstverrigtingen. Hare voorstanders trachten haar onder alle standen te verspreiden, en wel inzonderheid bij de mindere klassen en bij de jeugd. Zeer loffelijk, waar het alleen op bevordering van gezondheid en ligchaamskracht aankomt, maar zeer gevaarlijk, waar die gelegenheid tot vereeniging en vergadering misbruikt wordt! Het zijn die vechtmeesters, welke ook onderwijs geven in de kunst om barricades te maken. Men meent te weten dat de hoofdzetel der Turnmeesters gevestigd is te Hanau.

Men zie wel toe, dat men, de Gymnastiek willende bevorderen en onder het volk brengen, voorzigtig zij in de keuze der onderwijzers.

— Door het Utrechtsch Genootschap van Landbouw en Kruidkunde is onder anderen tot honorair Lid-Correspondent benoemd, Dr. J. H. Molkenboer, te Leyden.

HARDERWIJK, 27 September.

Heden en morgen zullen alhier van het 1ste regement infanterie uit Utrecht, Grave en Nijmegen aankomen 104 manschappen, bestemd voor Oost-Indië.

— Op den 6den October aanstaande zal van hier met scheepsgelegenheid vertrekken, een detachement sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den Kapitein der artillerie P. F. C. Vreede, vergezeld van den 2den Luitenant der artillerie A. G. F. Boer, den 2den Luitenant der infanterie C. L. C. Tibon, den Officier van Gezondheid 3de klasse Stevens en den Apotheker 3de klasse Hasbach, om den 10den October aan boord van het schip Menado ingescheept en naar Oost-Indië overgevoerd te worden.

GRONINGEN, 28 September.

De Tentoonstelling voor Land- en Tuinbouw, welke hier van wege de Commissie van Landbouw in dit gewest, gehouden wordt, voldoet in vele opzigten aan het oogmerk. Van alle aangevraagde artikelen zijn, behalve van wol, zeer goede voorwerpen ingezonden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 27 September.

De bevolking van Londen bedraagt thans 2,172,386 en wordt tegen 1850 op 2,240,289 geschat, te rekenen naar de vroegere verhouding van vermeerdering. Dit verbazend getal baart, met betrekking tot de groote

menigte armen die het bevat, niet weinig zorg, en bekende kundige mannen zijn voortdurend bezig met middelen te beramen, om ten minste door gezondheidsmaatregelen de gevolgen van armoede eenigermate te voorkomen.

— Dat hier te lande het vervoer over de spoorwegen belangrijk is, kan blijken uit de volgende publiek gemaakten staat: In 1847 zijn over de verschillende spoorwegen vervoerd 47,484,194 reizigers, 500,000 stuks hoornvee, 100,000 paarden en 1,500,000 schapen. De opbrengst is geweest 8,500,000 £. Aan de spoorwegen werken ongeveer 218,800 werklieden.

— De Luitenant ter Zee Galé had in Cremorne Garden een stevig hok doen vervaardigen, waarin de vermaarde leeuwentemster Batty, met eenen leeuw geplaatst en onder eenen luchtballon gehecht werden, om te zamen een luchtreisje te maken. De vracht was echter te zwaar; Jufvrouw Batty moest uitstijgen en de leeuw begon zijne luchtreis onder een hevig gebrul. Men had nog geen berigten waar de reiziger was neergekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 September.

De Nationale Vergadering heeft in de zitting van gisteren hare beraadslaging over het art. der staatsregeling, ten aanzien van eene of twee Kamers, voortgezet. Volgens het door de commissie opgemaakte ontwerp der constitutie zoude er slechts ééne Kamer bestaan, doch door den Heer Duvergier de Hauranne was een amendement voorgesteld, strekkende om de wetgevende magt aan twee Kamers op te dragen. Beide de stelsels hebben warme verdedigers gevonden: het eerste hoofdzakelijk in de Heeren Lamartine en Dupin (den oude), het laatste, behalve in den Heer Duvergier, vooral in den Heer Odilon-Barrot, die aan Frankrijk de noodlottigste gevolgen voorspelde van de aanneming van het beginsel eener enkele Kamer, en wiens rede grooten indruk scheen te maken. De meerderheid heeft zich intusschen voor het oorspronkelijk voorstel der commissie verklaard, zijnde het amendement van den Heer Duvergier de Hauranne met 530 tegen 289 stemmen verworpen.

— Lodewijk Napoleon woonde de zitting van heden bij, doch men heeft bijkans geen acht meer op hem geslagen. De korte toespraak, die hij eergisteren gehouden heeft, wordt door alle dagbladen zeer gunstig beoordeeld. Zij zou, naar men zegt, te voren met behulp van zijne bloedverwanten, de afgevaardigden Pierre Napoleon en Napoleon Bonaparte, opgesteld zijn.

— De Commissie die door den Minister van Binnenlandsche Zaken belast was, om 100,000 fr. onder geleerden uit te deelen, die in kommerlijke omstandigheden verkeerden, heeft 289 aanvragen ontvangen en 194 als billijk aangenomen. Op deze heeft zij 62,000 fr. uitbetaald, zoodat haar nog 38,000 overschieten, om voor nieuwe aanvragen uit te geven.

— Het committé over de zaken van den arbeid heeft gisteren een rapport gehoord, uitgebragt door den Heer Gillon, over het concept-decreet, dat strekt om drie millioen te verleenen tot het doen van voorschotten aan werklieden, die eene arbeiders-compagnieschap zouden aangaan. Het committé heeft hierop besloten, dat van alle voorschotten beneden de 25,000 fr. eene rente van 3 pCt. genomen zal worden en voor hoogere ter leen verstrekte sommen 5 pCt. Eerdaags denkt men zal dit rapport bij de Kamer aan de orde van den dag gesteld worden.

— De stedelijke Regering heeft het voornemen om nog 20 additionele centimes te heffen op de hoofdsom der 4 directe belastingen; hierdoor zal zij 4 millioen fr. bekomen. Bij gelegenheid dat het *Journal des Débats* dit vermeldt, hangt het een treurig tafereel op van den toestand der stad. De waarde der eigendommen is sedert Februarij op de helft verminderd. Handel en nijverheid zijn in kwijnenden staat, en het vermogende Parijs heeft de magt niet meer zich zelve te redden, maar moet door den Staat te hulp worden gekomen.

SPANJE.

MADRID, 23 September.

H. K. H. de Hertogin van Montpensier is te Sevilla gelukkig van eene dochter bevallen.

— Door de maatregelen van den Minister Mon, komt het geld in overvloed uit de provinciën naar de hoofdstad, en wordt wekelijks bij de Bank van St. Ferdinand voor bijna 5 mill. realen gewisseld.

— De opstandelingen gaan nog steeds voort het land te verontrusten. De provinciën Ciudad Real en Toledo zijn in staat van beleg verklaard. — Cabrera heeft de stad Castellon de Ampunas bemagtigd, de vestingwerken vernield, en drie raadsleden als borgen voor eene brandschatting medegevoerd.

PRUISSEN.

BERLIJN, 27 September.

De eerste daden van het nieuwe Ministerie hebben bijna alle partijen bevredigd; zelfs is de bewegingspartij voldaan door de dagorde aan het leger, waarbij zoowel de voorregten der kroon, als het eergevoel van den krijgsman zijn ontzien.

— Den 26sten is de bezetting van Keulen door 3 bataillons versterkt, deze betrokken deels bivouakken op de pleinen, deels werden zij in de forten gelegerd. De rust is niet verder gestoord, doch eenige militairen hebben personen op de nieuwmarkt mishandeld en zelfs doodelijk verwond. Den 27sten hebben al de militairen hunne kwartieren betrokken en het geschut is uit de straten verwijderd. Er hebben vele gevangennemingen plaats.

— In den avond van den 25sten zijn ook alhier weder onlusten voorgevallen. De radicalen namelijk vatten het plan op, om door het volk de loslating te doen eischen van eenige staatkundige gevangenen. De zamenscholing, welke zich het eerst in den omtrek van den schouwburg vormde, begaf zich daarop naar het ministerie van oorlog. De Minister von Pfuel zeide, dat men zich tot den President van Policie vervoegen moest. Men begaf zich dan ook daarheen, maar men vond hem er niet. De leiders spraken nu het volk aan van de stoep der prefectuur van Politie. Te 8½ uur kwam de burgerwacht aan en voerde eene charge uit. De zamenscholing stoof uiteen, en omstreeks 60 personen begonnen op de hoek der Poste-strasse eene versperring op te rigten. De burgerwacht verjoeg haar, tevens eene belangrijke vangst doende; namelijk door eenen zekeren Graaf gevangen te nemen, die als ultra-royalist en reactionnair bekend staat, en die geld onder de opstandelingen ronddeelde.

— Omtrent de werkzaamheden tot oprigting eener Pruissische marine wordt thans gemeld, dat onder de leiding van bekwame scheepsbouwmeesters, waaronder de voormalige Zweedsche Majoor Gede, reeds 12 kanonneerbooten en ijzeren jollen in gereedheid gebragt zijn, welke zich nog in dit najaar bij Rügen tot een oefenings-eskader zullen vereenigen.

BADEN.

27 September.

De opstandelingen, die tot de bende van Struve behooren, verstrooijen zich naar alle kanten en trachten den Rhijn over te steken, die boven door de Zwitsers bezet is. Een deel der geroofde gelden en Struve's papieren werden buit gemaakt. De rijkstroepen tellen slechts één doode en vier gekwetsten; van de opstandelingen bleven er in Staufen achttien, en van alle zijden werden gevangenen aangebragt.

De aanvoerder der opstandelingen, Gustaaf Struve, is op zijne vlugt te Wehr in hechtenis genomen.

Ook in de districten Schönau en St. Blasien, in den Opper-Schwarzwald, is de opstand uitgebroken. Even als elders werden aldaar door de opstandelingen de vreeselijkste wandaden gepleegd. Alle weerbare mannen van 16 tot 40 jaren werden, onder bedreiging van de doodstraf, gedwongen mede te trekken. Vele vlugtelingen, zoo van daar als uit het Oberland, waren te Freiburg aangekomen.

Te Staufen is het den 24sten vreeselijk toegegaan. De republiek van Lörrach heeft hier haar bloedig graf gevonden. Tusschen 11 en 12 ure rukte Struve, voorafgegaan door eene bloedroode vlag, met 2800 à 3000 menschen aldaar binnen, waarvan de voorste gelederen uit ongeveer 800 man goed gewapende geregelde troepen bestonden. De overigen vormden eene soort van ongeregeld corps, waarvan velen ongewapend waren; daarvan zullen wel de meesten niet-vrijwilligen geweest zijn. Het vrijcorps was naauwelijks een uur hier, toen de troepen voor het stadje verschenen, en, daar zij met geweerschoten begroet werden, dadelijk de intusschen versperde toegangen der stad aanvielen. Al spoedig stonden twee huizen en schuren in den brand, de afgebrokene brug werd onder eenen regen van kogels hersteld, de versperringen weggeruimd, en kort na 4 ure trokken de troepen stormenderhand binnen, alle huizen aanvallende, waaruit op hen geschoten werd. Het vrijcorps, waarvan het grootste deel reeds bij het begin van den strijd gevlugt was, vlood nu naar het gebergte, ijverig door de soldaten met kanon- en geweervuur vervolgd. Struve ontkwam met zijne vrouw naar Boschweil en St. Ulrich in de rigting van Freiburg. Zijne krijgskas, waarin zich ongeveer 1700 gulden bevonden, even als zijne correspondentie, die zeer gewigtige papieren bevatten moet, zijn op het raadhuis in beslag genomen. De vreedzame burger schept in weerwil van al die verschrikkelijke tooneelen weder adem, daar hij ziet dat er nog eene magt is, in staat om de openbare orde en veiligheid weder te doen eerbiedigen. Heden morgen werd ons weder angst en schrik aangejaagd. De trom werd in de straten geroerd, en plotseling vernam men een pelotonsvuur, welks doel men niet kende. Een verschrikkelijk tooneel helderde de zaak op; 7 lijken lagen op de straat, als slagtoffers van den burgerkrijg. Het waren opstandelingen die zich schuil hadden gehouden, en uit hunne schuilplaats op voorbijgaande soldaten geschoten hadden. Het huis werd spoedig omsingeld en doorzocht. De opstandelingen werden voor den dag gehaald en op de plaats zelve doodgeschoten. Hoe velen er in den strijd gevallen zijn is nog niet naauwkeurig te bepalen. Aan de zijde der troepen is slechts één man gevallen, die heden hier ter aarde is besteld; aan de zijde der opstandelingen heeft men, de zeven bovengemelde medegerekend, tot heden ongeveer 28 lijken geteld, en daaronder eenige burgers van Staufen. Heden werden 76 gevangenen onder sterke militaire bedekking naar Freiburg vervoerd. De troepen hebben alle ten 12 ure Staufen verlaten en den weg naar Salzburg en Müllheim ingeslagen, alwaar zich een Hessisch bataillon met hen vereenigd zal hebben. Men wil dat heden namiddag in de rigting van Salzburg schoten zijn gehoord, die echter in geen geval iets bijzonders hebben kunnen beteekenen, alzoo de vrijcorpsen zich in wilde vlugt verstrooid hebben.

Volgens berigten uit Bazel van den 25sten des avonds, was het Republikeinsche bewind, hetwelk zich te Lörrach gevormd had, dien morgen naar Zwitsersch grondgebied geweken.

BEIJEREN.

In lang had men niets vernomenen van de bekende Lola Montes (Gravin van Landsfeld); thans echter wordt berigt, dat zij den 29sten dezer te Berchtesgaden, waar de gewezen Koning Lodewijk zijn verblijf houdt, vergezeld van twee dames, in een postrijtuig was aangekomen. Toen men wist, wie zich in het rijtuig bevond, verzamelde zich eene menigte volks en begon men het met vuil en steenen te gooijen en de beleedigendste scheldwoorden uit te schreeuwen. Dadelijk werd het hôtel waar zij afstapte, door een detachement militairen bezet, en dien avond werden eenige personen gevangen genomen.

DUITSCHLAND.

Den 21sten is te Jena de vergadering geopend van Duitsche Universiteits-leeraren, in tegenwoordigheid van eene menigte toehoorders, onder welke ook vele vrouwen. Al de Universiteiten, behalve Berlijn en Koningsbergen, werden door 130 afgevaardigden vertegenwoordigd. Na het benoemen van een Voorzitter, werd in de eerste plaats beraadslaagd over vrijheid van onderwijs, welke werd vastgesteld.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 September.

De Regering heeft de heerlijkheid Königswart, eene bezitting van den Prins von Metternich, tot Staats-domein verklaard.

— De Regering heeft ter schikking der Italiaansche zaken drie punten bepaald:

1°. Dat de door Koning Karel Albert ondernomen oorlog, door geen beginsel van het volkenregt te regtvaardigen, hem geene aanspraak geeft op eenig gedeelte van het Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk.

2°. Dat Oostenrijk, alleen handhaaft het ongeschonden hem bij de Weener-akte door de zeven Mogendheden gewaarborgd bezit van het Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk, dat een nieuwen steun vindt in het regt van verovering; daar de Veldmaarschalk Radetzky, door het Sardinisch leger tot over den Tessino terug te drijven, den status quo hersteld heeft, zoo als die vóór den oorlog was en tot grondslag genomen is voor den te Milaan op den 9den Augustus jl. tusschen de oorlogvoerende partijen gesloten wapenstilstand.

3°. Dat de door Frankrijk en Engeland aangeboden bemiddeling het stelsel van staatkundig evenwigt van Europa niet kan wijzigen, zoo daartoe niet de Mogendheden medewerken, welke dat stelsel gevestigd en gewaarborgd hebben.

Hiervan uitgaande stelt Oostenrijk, terwijl het op de stelligste wijze zijn voorbehoud ten aanzien van het bezit van het Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk hernieuwt, voor, om een algemeen congres te houden, waar, met wederzijdsch goedvinden der voornaamste Mogendheden van Europa, de geschiktste maatregelen beraamd zouden worden, om aan de eene zijde een nationaal en onafhankelijk bestuur aan het Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk te verzekeren, en aan de andere zijde op eene duurzame wijze de rust van het Italiaansche schiereiland te bevestigen. Voorts schijnt Oostenrijk aan het congres te willen voorstellen, om Lombardije en Venetië behoudens eigene staatsregeling aan de Keizerlijke kroon te hechten.

De plaats der bijeenkomst van het congres zou Innsbrück zijn als bijna midden tusschen Weenen en Turijn, en tevens niet te ver verwijderd van Frankrijk noch van Engeland, onder wier leiding het congres zou werken.

— Onverwachts is hier de Palatijn Stephanus uit Pesth aangekomen. Wat zijn beweeggrond hiertoe mag wezen, is niet bekend; doch dit weet men, dat het aan het Hof sterk mishaagde, dat hij zich aan het hoofd het Hongaarsche leger geplaatst had.

— Er heeft zich hier den 17den eene Duitsch-Katholieke Vereeniging gevestigd, onder den naam van Christelijke gemeente; zij telt reeds ruim 2000 leden, onder welke velen van den gezeten burgerstand.

HONGARYE.

PESTH, 18 September.

Den 15den dezer is het tusschen het Hongaarsch leger, onder den Overste Terek, sterk 16,000 man, en de Croaten, onder Jellachich, met 23,000 man, bij Molar tot een gevecht gekomen. De Hongaren rukten op de regter vijandelijke colonne, terwijl de 5de afdeeling ruiterij door eene rij heuvels begunstigd, den vijand poogde om te trekken. Een gewenschte nevel begunstigde de Hongaren, die met het terrein bekend waren, en toen die nevel tegen half acht ure door een krachtigen noordewind werd weggevoerd, vielen deze den vijand met zulk een kracht aan, dat deze na eenigen tegenstand, de vlugt nam. De genoemde afdeeling ijlde den vijand na, en bragt eene schrikkelijke slagting er onder te weeg. Jellachich, die op Szala-Egerszegh rukte, werd door de onder den Majoor Vohar staande troepen en landstorm teruggehouden. Toen de Croaten hunnen regtervleugel op de vlugt zagen, werden zij door een panischen schrik bevangen, en vlugtten mede. De linkervleugel heeft geen deel aan het gevecht genomen. Aan de zijde der Croaten bleven 12 à 1,500 dooden en gewonden; 17 kanonnen en 3 vaandels zijn op het slagveld gevonden. De Hongaren hadden 123 dooden en 192 gekwetsten.

ZWITSERLAND.

BERN, 25 September.

Gisteren heeft de Landdag besloten een vertoog bij de Oostenrijksche Regering in te dienen, tegen de maatregelen door Radetzky ten aanzien van het kanton Tessino genomen, en aan te dringen op de dadelijke intrekking daarvan. Ook is besloten twee Commissarissen en eene brigade troepen naar dat kanton te zenden.

VEREENIGDE STATEN.

Volgens berigten van New-York van den 13den September, had de blanke bevolking in Yucatan de Indianen geheel ten ondergebragt. De Mexicaansche Regering had aan hen kwijtschelding beloofd voor alle door hen gepleegde gruweldaden, zoo zij dadelijk de vijandelijkheden staakten.

— In de stad Brooklyn had een hevige brand omstreeks 300 huizen, 3 kerken en een menigte goederen verteerd.

— Volgens de opgave van een Amerikaansch blad, getrokken uit het rapport van het patenten-bureau, bevatten de Vereenigde Staten thans 20,774,000 inwoners, met een vermogen dat geschat wordt op ongeveer drie en tachtig duizend millioen.

AKADEMIE-NIEUWS.

LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

30 September. De Hoogleeraar Halbertsma heeft heden zijne betrekking tot de Geneeskundige Faculteit aanvaard met het houden eener Redevoering *de Albini Anatomiae tractandae methodo, comparata cum ea, quam nostra tempora sibi deposcunt*; dat is: *over de wijze, waarop Albinus de ontleedkunde beoefende, vergeleken met die van den heerschenden tijd.*

PROMOTIE.

Den 29sten September de Heer F. A. Toussaint Fritze, van Banka, (O.-Indië) in de Geneeskunde, na verdediging zijner Dissertatie: *de cura prophylactica Phthiseos pulmonalis.*

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: HERMAN ANTONIUS TIMMERMAN, *van Leyden*, en GERTRUDE ELISABETH RIETSTAP.

ROTTERDAM, 28 September 1848.

Eenige Kennisgeving.

Getrouwd: Mr. M. H. A. LISMAN, Weduwenaar van P. A. E. BOONACKER, en E. G. C. VAN OOSTERZEE.

LEYDEN, 27 September 1848.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming, ons betoond bij het overlijden van onzen Vader en Behuwd-Vader, den Wel Edel Gestrengen Heer A. KERKHOOVEN, betuigen wij onzen hartelijken dank.

LEYDEN, 2 October 1848.

P. VIS.
W. E. VIS, KERKHOOVEN.

Al degenen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan of goederen of papieren onder zich rustende hebben behoorende tot den Boedel van den Wel-Ed. Heer WILLIAM FLEMING, gewoond hebbende binnen *Leyden*, en aldaar op den 23sten Julij 1848 overleden, gelieven daarvan **opgave, betaling of toezending** te doen, ten Kantore van den Notaris A. R. BARKEY Nz. te *Leyden*, vóór of uiterlijk op den 15den October 1848.

Room- en Koffijhuis *de Vink.*

CONCERT,

op ZONDAG den 1sten October 1848:

te geven door het Gezelschap genaamd *de Blaauwjassen*, onder Directie van den Heer **J. LINCK.** Aanvangende 's namiddags ten 5 ure, en zal aanhouden zoo lang er Gezelschap is. (**Entrée vrij.**)

☞ *Bij ongunstig weder zal het Concert in de Zaal plaats hebben.*

Théâtre Français à Leide.

Lundi 2 Octobre 1848.

Mlle. DÉJAZET, premier sujet du Théâtre des Variétés à *Paris*, donnera une representation composée de *le Marquis de Lauzun*, Comédie Vaudeville en un acte. Mlle. DÉJAZET remplira quatre rôles de differens caractères qu'elle a créés à *Paris*. Mr. MUTÉE, (premier Comique) remplira le rôle du Docteur ALOYSIUS. *La Marquise de Carrabas*, comédie Vaudeville en un acte. Mlle. DÉJAZET remplira la rôle de *Suzon*, Mr. MUTÉE celui de Marquis *de Carrabas*. On commencera par *la Chanoinesse*, Comedie Vaudeville en un acte.

On commencera à 6 heures et demie.

☞ *On pourra se procurer l'Affiche au Bureau.*

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

HEEREN of DAMES die verlangen aan de Oefeningen van de Zangvereeniging der **MAATSCHAPPIJ** deel te nemen en daartoe zich als Leden aan die Vereeniging aan te sluiten, of Leden die verhinderd mogten zijn langer de Oefenings-bijeenkomsten bij te wonen, gelieven zich aan te melden uiterlijk vóór den 15den October, bij den den ondergeteekende.

A. VAN BEURELOM Jr.,
Comm. der Maats. voor Toonkunst te Leyden.

MAGAZIJN VAN LAKENS, STOFFEN, ENZ.

Oude Vest bij de Beestenmarkt, Wijk V No. 306.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne Begunstigers te berigten, dat hij ontvangen heeft de nieuwste Artikelen voor het **Saizoen, als: Draps de Russie, Castorines, Duffels**, en de nieuwste **Pantalons- en Vestenstoffen**, tot zeer civiele prijzen.

J. F. LAPIDOTH.

Aan het geëerd Publiek wordt bekend gemaakt dat de Wed. VAN DER PLAS, staande met hare **POFFERTJES-KRAAM** op de Huve, aanstaanden Dingsdag den 3den October voor het laatst zal Bakken. Verzoeke ieders gunst en aanbeveling.

Eene bekwame **TWEEDE MEID**, van de Protestantsche Godsdienst en van goede getuigenissen voorzien, zag zich gaarne tegen *November* te *Leyden* geplaatst. Hare tegenwoordige betrekking wil zij alleen verlaten, omdat zij meer genegen is te *Leyden* of in de nabijheid dan te *Rotterdam* te wonen. Zij zoude ook niet ongenegen zijn bij eenen Bakker of Koekbakker als **WINKELDOCHTER** te fungeren, daar zij vlug Rekenen, Lezen en Schrijven kan.

Hierop reflecterende gelieve zich *franco* te adresseren onder Letter **C. C.** aan het Bureau der *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, te *Rotterdam.*

Het Algemeen Kantoor van Administratie te *Amsterdam*, onder Directie van STADNITSKI & VAN HEUKELOM c. s., gehouden wordende op de Keizersgracht bij de Leidschegracht N°. 175, adverteert de Houders van door hetzelve uitgegevene *CERTIFICATEN*, waarvan de laatste Coupons vervallen zijn 1/13 Julij en 1/13 September jl., dat des *Maandags* en *Dingsdags*, van 10 tot 1 ure, zal worden gevaceerd ter OVERNAME der **TALONS**, en *Donderdag* en *Vrijdag* daaraanvolgende ter AFGIFTE der **Nieuwe Stellen COUPONS**; zullende men gehouden zijn bij de inlevering der Talons, derzelver Nummers naar volgorde te noteren, op daartoe in de Kantoor-Boekwinkel van de Wed. I. ELLERMAN, in de Beurssteeg, *gratis* te bekomen Lijsten.

G. J. JARMAN en C. M. P. TEN SANDE, ***Directeuren der Brand-Maatschappij*** te *Amsterdam*, adverteren dat zij met goedvinden van de Wel-Edele Heeren Commissarissen, ten Kantore van gemelde Maatschappij op de Heerengracht bij de Leidschestraat N°. 3197 zullen vaceren tot het volgende:

1°. op Woensdag den 18den October dezes jaars en vervolgens des Woensdags en Zaturdags des voormiddags van 10 tot 1 ure tot het betalen van **5 pCts. Uitdeeling** over het 58ste afgeloopene jaar tegen intrekking van de geteekende quitantiën;

2°. op Woensdag den 3den Januarij 1849 en vervolgens des Woensdags en Zaturdags mede des voormiddags van 10 tot 1 ure tot het betalen van **10 pCts. buitengewone Uitdeeling** tegen intrekking van de daartoe dienende quitantiën mede door den Eigenaar geteekend.

TE HUUR.

tegen 1°. November, het **AMSTERDAMSCHE SCHIPPERS VEERHUIS**, op den Ouden Rhijn te *Leyden*. Te bevragen ten Kantore van den Notaris OBREEN.

Men vraagt *terstond* **TE HUUR**, voor eene DAME met haren Zoon, **3 à 4** gedeeltelijk **Gemeubeleerde** of **Ongemeubeleerde KAMERS**, hetzij met of zonder bediening. Adres aan het Bureau dezer Courant, onder Letter **A.**

Bij de Veiling der na te melden **Onroerende Goederen**, welke op den 29sten September 1848, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris J. A. PRIJN en getuigen heeft plaats gehad, zijn dezelven in Bod gesteld als volgt:

1°. Een Achtkante HOUTZAAGMOLEN, genaamd *de Heesterboom*, gelegen onder *Soeterwoude* . . . . *f* 4,600.

2°. Een HOUTZAAGMOLEN, zijnde een Paltrok, genaamd *de Jonge Paulina*, gelegen als voren . . . . » 1,600.

3°. Een DERDE AANDEEL in den SCHOUWBURG te *Leyden*, met een DERDE PART in al de Decoratiën en Tooneelbehoeften . . » 5,000.

4°. Een WINKELHUIS en PAKHUIS, staande en gelegen te *Leyden*, aan den Ouden Rhijn Wijk VI N°. 169 en 169 rood . . » 1,800.

De Afslag is bepaald ter plaatse voorschreven, op Vrijdag den 6den October 1848, des voormiddags ten 11 ure. Zullende intusschen ten Kantore van voornoemden Notaris Verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere Verhooging.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, Zaturdag den 7den October 1848, bij Opveiling en Zaturdag den 14den October 1848, bij Afslag, telkens des avonds ten 7 ure van:

Een aanzienlijk, groot, ruim, hecht en zeer goed onderhouden **HUIS EN ERF**, met fraaijen Marmeren Gang, groote Geplafoneerde Behangen Zijkamer en Suite, waarin Marmeren Schoorsteenen, voorts eene zeer net betimmerde Tuinkamer, en nog een Binnenkamer, Behangen en met Stookplaatsen, ruime overwulfde Kelder, Marmeren Binnenplaats, groote zeer wel ingerigte en met Marmeren steenen belegde Keuken; voorts zeven spatieuse Bovenkamers, meest allen Behangen en van Stookplaatsen voorzien, alsmede Dienstboden-, Mangel- en Provisiekamers, Droog- en Turfzolders, grooten welaangelegden Tuin, met Gebouw of Bergplaats daarin en verdere offices, binnen *Leyden*, op het Rapenburg omtrent de Houtstraat, uitkomende in de poort van 's Gravenstein, Wijk IV. N°. 646.

De Kooper kan de helft der Kooppenningen op dit Perceel gevestigd laten; hetwelk te bezigtigen zal zijn den 5den, 6den en 13den October 1848, des middags van 12 tot 3 ure, mits voorzien van een Toegangbiljet, afgegeven door den Notaris.

Zullende na de Opveiling Verhoogingen worden aangenomen, en zijn informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

op Maandag den 16den en Dingsdag den 17den October 1848, aan de Breedestraat Wijk IV N°. 295 te *Leyden*, des voormiddags ten 10 ure, van eenen aanzienlijken **INBOEDEL**, bestaande in Tapijten, Gordijnen, Mahonijhouten en andere Meubelen, als: Secretaires, Chiffonnières, Kabinetten, Tafels, Canapés, Commodes, Trumeau en Stoelen, Pendule en Stolp, Branches, Spiegels, Schilderijen, Ledekanten, Mangel en Pers, Bedden en Toebehooren; voorts Damast-, Tafel- en Bedlinnen, Porselein en Verlaktwerk, Glaswerk, Plated, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer- en Aardewerk, alsmede eenige Boeken en zeer kostbare Gouden en Zilveren Werken en Paarlen, en al hetgeen meerder zal worden geveild.

Te zien Vrijdag en Zaturdag den 13den en 14den October 1848, des Voormiddags van 9—12 en des namiddags van 2—4 ure.

De beste geneesmiddelen in hoest en verkoudheden zijn de Holloway's Pillen.

Dit uitmuntende geneesmiddel is niet alleen goed tegen verkoudheden, hoest, schorheid of spraakverlies, doch geeft even zekere uitkomsten, in alle soorten van heeschheid en kortademigheid. Personen die zoo erg zijn dat zij niet te bed kunnen liggen zonder bevreesd te zijn van in de slijm te zullen stikken, en alle andere middelen vruchteloos aangewend hebbende, kunnen verzekerd wezen, van binnen eenige dagen (de **Holloway's Pillen** gebruikende), verligting van die kwaal te zullen ondervinden, en na 3 of 4 weken zoo gerust te zullen slapen als zij immer gedaan hadden.

Te bekomen bij F. E. VAN SANTEN KOLFF, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 30 *September*. Van 37 tot 41 Gulden.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 30 *September*.

Oude Tarwe *f* 9.70 tot *f* 9.40. Nieuwe Tarwe *f* 8.30 tot *f* 7.90. Oude Rogge *f* 6.00 tot *f* 5.80. Nieuwe Rogge *f* 5.30 tot *f* 5.50. Gerst *f* 4.30 tot *f* 4.00. Haver *f* 3.20 tot *f* 2.90. Paardeboonen *f* 4.80 tot *f* 4.60. Duiveboonen *f* 6.00 tot *f* 5.60.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 29 SEPTEMBER.

			Laagst. Koers.	Hoogst Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$44\frac{1}{2}$	$44\frac{3}{4}$	$44\frac{11}{16}$
Dito Certificaten	» 3	»	52	$52\frac{3}{8}$	$52\frac{3}{8}$
Dito dito	» 4	»	$68\frac{1}{2}$	69	$68\frac{13}{16}$
O. I. Leening	» 4	»	67	$67\frac{1}{2}$	$67\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{5}{8}$	$68\frac{3}{8}$
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»			
Haarlemmermeer	» $4\frac{1}{2}$	»	$71\frac{1}{4}$	$71\frac{3}{8}$	$71\frac{1}{2}$
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maats.					
BELGIE, Certificaten	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$	»	$36\frac{5}{8}$		
Dito. bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$7\frac{1}{2}$	8	$7\frac{9}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	$7\frac{1}{2}$	$7\frac{5}{8}$	
Dito Binnenl. a 6 m.	» 3	»	$17\frac{7}{8}$	$18\frac{1}{4}$	18
Coupons Ardoins			$5\frac{7}{8}$	$6\frac{1}{4}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$22\frac{1}{4}$	$22\frac{3}{8}$	$22\frac{1}{4}$
Dito dito	» 4	»	$23\frac{1}{2}$	$24\frac{1}{4}$	$23\frac{13}{16}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	98	$98\frac{1}{4}$	98
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	98	$98\frac{1}{4}$	$98\frac{1}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$86\frac{5}{8}$	$87\frac{1}{4}$	$86\frac{7}{8}$
Dito bij HOPE	» 4	»	$77\frac{3}{4}$	78	$77\frac{7}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	77		$77\frac{5}{8}$
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certificaten van Dito					
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»	$117\frac{3}{4}$	$118\frac{1}{4}$	118
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	$69\frac{1}{4}$	$69\frac{3}{8}$	$69\frac{1}{4}$
Idem	» $2\frac{1}{2}$	»	$35\frac{7}{8}$	$36\frac{1}{4}$	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE,	» 5	»	$75\frac{1}{2}$		
MEXICO,	» 5	»	$16\frac{1}{4}$	$16\frac{3}{8}$	$16\frac{1}{4}$
AMERIKA,	» 6	»			
Dito Bankactiën					
GRIEKENLAND,	» 5	»			
VENEZUELA,	» $2\frac{1}{2}$	»	$14\frac{1}{2}$	15	$14\frac{7}{8}$

Koers van het Geld: Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.